

Lausunto kansallisen vedynsiirtoverkon reittivaihtoehdoista

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 236

Valmistelija

vs. kaupunginarkkitehti Esa Taka-Eilola

Suomi tavoittelee vetytalouden johtavaa asemaa Euroopassa valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti. Vetytalouden on ajatuksena tuoda mukanaan uusia investointeja ja työpaikkoja, sekä parantaa energiaitsenäisyyttä ja huoltovarmuutta.

Suomessa kaasun siirrosta vastaa valtion omistama kaasun siirtoverkko Gasgrid Finland Oy, jonka tehtävänä on toteuttaa myös vedyn siirtoinfra ja sen avulla yhdistää vetytalouden toimijat sekä vauhdittaa vetytalouden syntyä. Kansallisen vedynsiirtoverkon on ajatuksena mahdollistaa vetymarkkinan sekä uuden merkittävän toimialan syntyminen Suomeen.

Kansallisen vetyverkon runko muodostuu kahdesta hankkeesta (Nordic Hydrogen Route ja Nordic-Baltic Hydrogen Corridor), joissa konkreettisten reittivaihtoehtojen kartoitus on aloitettu. Siirtoverkon kehitystä on ajatuksena edistää kuntien, hankekehittäjien sekä teollisten toimijoiden kanssa. Alustavat suunnitelmat pohjautuvat vuonna 2023 laadittuun markkinakyselyyn.

Huhtikuussa 2024 Gasgrid julkaisi alustavat vaihtoehtoiset reittisuunnitelmat Suomen vetyverkolle ja pyytää reittivaihtoehtoista kirjallista palautetta 31.8.2024 mennessä. Yksi reittivaihtoehto on esitetty Ylivieskan keskustan itäpuolelle, Vähäkankaan taajaman länsipuolelle.

Tällä hetkellä vetyyn liittyvä lainsäädäntö on vielä valmisteluvaiheessa, joten toistaiseksi toimitaan maakaasunasetuksen mukaisesti. Käytännön tasolla vedyn siirtoverkon rakentaminen tarkoittaa nykyisellä tietämyksellä maastoon noin 5-10 metriä leveää puustosta vapaata käyttöoikeusaluetta. Linjan ylitys on ajatuksena mahdollistaa raskailla koneilla peltoalueilla vapaasti ja metsämaastossa vain merkityiltä ylityspaikoilta. Maanalaisten rakenteiden etäisyydet rakennuskannasta vaihtelevat 5-20 metrin välillä ja maanpäällisten rakenteiden etäisyydet rakennuskannasta 25-100 metrin välillä.

Aikataulullisesti reittikeskustelu etenee maakunnissa mm. alueellisten yritysinfojen kautta. Loppuvuodesta 2024 Gasgridilla on ajatuksena tiedottaa reititysprosessin etenemisestä keskusteluun osallistuneita. Tämänhetkisenä tavoitteena on valmistella reittivaihtoehtoja siten, että varsinaiset investointipäätökseen olisi kyvykkyys vuonna 2026. Rakennustyöt on ajatuksena käynnistää tämän jälkeen siten, että varsinainen vedyn siirtoverkko on toiminnassa vuonna 2030.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus lausuu, että Ylivieskan kaupunki:

1. kannattaa ajatusta kansallisen vedynsiirtoverkon toteuttamisesta Ylivieskan kaupungin alueelle keskustan itäpuolelle. Ylivieska sijaitsee liikenteen ja rautatieliikenteen risteyskohdassa, joka mahdollistaa alueen toimijoille erinomaiset yhteydet. Alueella on suunnitteilla merkittäviä tuuli- ja aurinkovoimahankkeita, jotka tuovat alueelle energiaomavaraisuutta ja

mahdollistavat osaltaan paljon energiaa kuluttavien hankkeiden toteuttamisen. Nämä mahdollisuudet yhdessä suunnitellun vetyinfrastruktuurin kanssa tukevat toinen toisiaan ja mahdollistavat alueen laajemman kehityksen.

2. pitää tärkeänä, että vedynsiirtoverkoston jatkosuunnittelussa käydään tiivistä vuoropuhelua kaupungin ja alueen edustajien kanssa, jotta reitin sijainti saadaan optimoitua alueen muuhun suunniteltuun maankäyttöön.

3. lähettää Gasgridille tiedoksi oheisen liitemateriaalin mukaisesti alueen paikalliset olosuhteet sekä kaavoitustilanteen, mitkä vedynsiirtoverkoston jatkosuunnittelussa tulee huomioida.

Asian käsittely Asiantuntijana kuultiin vs. kaupunginarkkitehti Esa Taka-Eilolaa.

Päätös
1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.
3. Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 24.02.2025 § 49
1346/10.00.00/2024

Valmistelija vs. kaupunginarkkitehti Esa Taka-Eilola

Kansallisen vetyverkon suunnittelu on edennyt markkinakyselyiden ja alueellisten keskusteluiden muodossa. Gasgridin tavoitteena on käynnistää pääreitin osalta ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) vuoden 2025 aikana.

Vs. kaupunginarkkitehti kertoo tilannekatsauksen hankkeen etenemisestä.

Esittelijä kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee tilannekatsauksen tiedokseen.

Asian käsittely Asiantuntijana kuultiin tekninen johtaja Lehkosta. Lehkonen poistui kokouksesta klo 13:29.

Päätös Hyväksyttiin.